UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Novissima Polyanthea, In Libros XX. Dispertita

Dominicus

Francofurti, 1613

Munus

urn:nbn:de:hbz:466:1-97211

Visual Library

…primum intra ſeipſum partes futuræ vrbis propemodum …lineat, templa, gymnaſia, curias, fora, portus, naualia, vias, …, mœniorum ſitum, & ædificiorum tam priuatorum, …blicorum. Deinde impreſſis velut in ceram in ſuum ani… …gularum rerum imaginibus, effingit vrbem, cuius effigiē …tractans memoria, atque ita impreſſis ſibi magis etiam ſi… …, vt bonus artifex, ad ſemel propoſitum exemplar reſpi…, …greditur ſtructuram è ſaxis & macerie, repræſentans incor… …ideas ſingulis operis partibus. Eodem ferme modo de …endum eſt: qui, vbi decreuit ingentem hanc vrbem vniuer… …prius formam eius concepit, ex quibus poſtquam intelli… mundum conſtituit, ad illius exemplar ſenſibilem hunc … Et quemadmodum illa in architecto præſignata vrbs lo… …nullum habuit, tanquam impreſſa artificis animo. Eo… …done ille quidem ex ideis conſtans mundus, alibi locum …poterat, quam in Dei verbo, quod adornauit hæc omnia. *De …ificio.*

…, Quemadmodum rerum naturalium corpora, vbi pri… …eſſentiam progreſſa fuerunt, ſimul colorem & magnitudi… …tinent, quorum alterum prius intellectu, alterum ſecun… … Sic & mundus ordine conditus, non tempus, ſed decenti & …harmonia vndique abſolutus eſt. Haud enim pars mundi v… …a eſt, deinde altera defuit. Hinc & luminaria, propter ſuam …am, commemorantur die quarto apparuiſſe. Siquidem … quæ potentia eſt, decas pretioſus & inſignis habetur nume… …, binarius, ternarius, & quaternarius, inter ſe additi, decada …unt. *In Gen. cap. 1.*

…, Sicut gubernator à naui & gubernaculo ſegregatus, …quam facilique momento mouet vndique & regit, dirigit… …tem; Ita Deus ipſe mundum deſuper, videlicet, à primis na… …cipiis præcipuas motionum cauſas exhibens. *De myſte…*

…, An tu, ſi educatus in domo fabrefacta & ornata nul… …quam fabricam vidiſſes, domum illam putaſſes non ab ho… … ædificatam, quia, quomodo ædificetur, ignorares; Idem … de domo quæreres, quod nunc de mundo requiris, quibus … quibus ferramentis tanta eſſet opera molitus: maxime, ſi …, immenſa cæmenta, veſtas columnas, opus totum ſub… …celſum videres: nonne hæc tibi humanarum virium mo… …rentur excedere? quia illa non tam viribus, quam ratione …ficio facta eſſe neſcires. Quod ſi homo, in quo nihil perfe… …tamen plus efficit ratione, quam vires exiguæ patiantur: … incredibile tibi eſſe videatur, cum mundus dicitur fa… … in quo, quia perfectus eſt, nec ſapientia poteſt habere ter… …nec fortitudo menſuram? *Lib. 2. c. 1. de orig. error.*

… vel tam ineptus, vel tam otioſus, vt aggrediatur facere … fruſtra, ex quo nullam vtilitatem, nullum commodum ſpe… … domum ædificat, non idcirco ædificat, vt tantummodo …, ſed vt in ea poſſit habitari. Qui nauim fabricat, non ideo …operam, vt tantum nauis appareat, ſed vt in ea nauigetur. … vas aliquod inſtruit aut format, non propterea id facit, vt …feciſſe videatur, ſed vt vas illud effectum capiat aliquid ne… … Similiter cætera, quæcunque fiunt, non vtique in ſuper… …, ſed ad vſus aliquot laborantur. Mundus igitur à Deo fa… …, non vtique propter ipſum mundum. Neque enim aut calo… …, aut aſpiratione ventorum, aut humore imbrium, aut ali… …frugum, quum ſenſu careat, indiget. *Lib. 7. c. 4. De præmio di… …libr. Aceph epitom.*

Munus

¶ DEFINITIO ET ETYMOLOG.

Munus, Græce δῶρον, ου, τὸ, dicitur. Hebr. *Schocadh*, à verbo *Schá…*, munerauit, munus dedit. Cognationem, habet cum …, corrupit; nam munera excæcant oculos videntium & iu… … corrumpunt. Eſt rei alicuius donatio, atque honoris ſignum, … *Ariſt. l. Rhet.* Munus autem, donum, & premium (*vt pla…* … *Donato*) ſic differunt, quod donum & munus tam ante factum … poſt factum datur, præmium non niſi ad factum.

Donum voluntarium eſt, Præmium debetur: Donum diis datur. Munus hominibus, Præmium viris fortibus. Donum à liberali ho…, Præmium à præclaro. Inter Donum & Munus hoc intereſt, … *eundem Donatum*, quod Munus eſt id, quod neceſſa… …ſubimus, lege, more, imperio eius, qui iubendi habet poteſta…: Donum, quod nulla neceſſitate iuris, ſed ſponte præſtatur, & … præſtatur, nulla reprehenſio, &, ſi præſtatur, plerunque eſt ….

Munus, *vt placet Varroni*, dicitur, quia, qui mutuo animo ſunt, … officii gratia, nec à dono differt, niſi cum per metaphoram … pro officio ponitur, quoniam officia aut à principibus aut Re… …publicis muneris loco dari conſueuerunt, vel pro ludis, qui à … populis quaſi muneris loco exhibentur. A munus fit im…, qui abſque onere liber eſt: & immunitas, exemptio ab onere. Hinc remunero, hoc eſt, retribuo, redono, & munificus, liberalis, quaſi munera large præbens; munificentia, liberalitas, & munifice, liberaliter.

¶ Loci Biblici.

Munera accipiunt filii Heli Iudices Iſraelis, & male iudicant, 1. *Sam.* 8. 3. munera accipiens Giezi leproſus fit, 3. *Reg.* 5. *verſicul.* 21. 27. munera accipiens, vt occidat innocentem, maledictus, *Deuteron.* 27. *v.* 25. munera non accipit Deus, *Deut.* 10. *v.* 17. munera non accepit Eliſæus à Naaman gentili quem ſanauerat, 2 *Reg.* 5. *ver.* 16. munera non accipienda. *Exod.* 23. 8. *Deut.* 16. v. 19. & 27. *v.* 25. 1. *Samuel* 8. 3. & 12. 3. 1. *Regum* 13. *v.* 7. 2. *Reg* 5. v. 16. *Pſalm.* 14. 5. *Prouerb.* 15. *v.* 27. & 17. 23. *Eccleſ.* 8. 3. & 20. 10. *Eſa.* 1. 23. & 5. 23. *Ezech.* 13. 19. & 22. 12. *Amos* 5. 12. *Mich.* 3. 11.

Munerum acceptio periculoſa, *Gen.* 24. *v.* 23. *Exod.* 23. *verſ.* 8. *Num.* 22. *v.* 7. 8, *Deut.* 16, v. 19, & 27, v. 25, *Iudic.* 16, *v.* 5, 1, *Sam.* 8. 3, & 12, v. 3, 4, 2, *Sam.* 16, 1, *Iob.* 15, 34, & 36, 18, *Pſal.* 15, 5, & 26, 10, *Prou.* 15, v. 27, & 17, *v.* 23. & 22, 9. *Eſa.* 1, v. 23. & 33. v 15, *Mich.* 3, 11, *Eccl*, 4, 36, & 7, 6, & 20, 31, *Matth.* 28, v. 12, 15, *Act.* 24, *v.* 26, 27, *Iudæ. v.* 16.

¶ Sententiae Biblicae.

Donec accipiant, oſculantur manus dantis, & in promiſſionibus ſuis humiliant voces ſuas, in tempore retributionis poſtulabunt tempus. *Eccl. cap.* 29.

Cum dederis: ne improperes. 41.

Vbi manus multæ ſunt, claude, & quodcunque trades, numera & appende. Datum vero & acceptum omne deſcribe. 42.

¶ Sententiæ Patrvm.

Libertatem arguendi amittit & peccat, qui ab eo accipit, qui ideo dat, ne corrigatur. *Amb. in epiſt. ad Cor.* 1,

Munera excœcant oculos iudicum, & vim authoritatis inclinant *ibidem.*

Facile contemnitur clericus, qui ſæpe vocatur ad prandium, & non recuſat. Nunquam petentes, raro accipiamus rogati. Neſcio, quomodo etiam ipſe, qui deprecatur, vt tribuat, quum acceperis, viliorem te iudicat: & mirum in modum, ſi eum rogantem contempſeris, plus te poſt veneratur. *Hieron. ad Marcell.*

Ante Dei oculos nunquam vacua eſt manus à munere, ſi arca cordis plena ſit bona voluntate. *Greg. in Hom.*

Non Abel ex muneribus, ſed ex Abel munera oblata placuerunt *Lib. 12. Mor.*

Quis non erubeſcat dicere: quid mihi dabis, vt tibi iuſtitiam faciam? nonne ſimile eſt, ac ſi dicatur: quid mihi vultis dare, vt abnegem? officium perdam, & Deum vendam? *ibid.*

Quo beatus Eugenius munera cautius fugitabat, ad eum vndique multiplicius confluebant, hoc quoque fere vbique accidit, vt fugiant, dum quæruntur, dum fugantur: accelerant. Quum idem prior quidam modicæ facultatis, cuius cauſam nondum audierat, marcam auri deuotione multa inſtanter offerret; *Nondum*, inquit, *ingreſſus es domum & iam vis corrumpere dominum* corruptionem namque vir ſanctus credidit quicquid offerebatur lite pendente. *ibid.*

Tres ſunt munerum acceptiones, quibus contra iuſtitiam humana vanitas militat; nempe Fauor amicitiarum. Adulatio laudis, & corporalis acceptio muneris. Facilius autem peruertitur animus rei corporeæ munere, quam gratiæ laudisque fauore, *Iſid. de ſummo bono lib.* 1.

Oblatio enim muneris tinea eſt regiminis. *Caſſ. in epiſt.*

Peremptorium enim eſt in principe, vel auram adorare munerum, vel fauorem quærere perſonarum; teſte ſiquidem Propheta: In quorum manibus iniquitates ſunt, dextera eorum repleta eſt muneribus Tranſibunt iniquitates in pœnam, & munera in dolorem: quia teſtimonio Iob ignis deuorabit tabernacula eorum, qui munera libenter accipiunt. *Petrus Bleſenſis.*

¶ Sententiae Poeticae.

Ouid. ad quend. ſine nomine.

Vt iam nil praſtes, animi ſum factus amici
Debitor, & meritum velle iuuare voco.
Parua quidem fateor pro magnis munera reddi,
Cum pro conceſſa verba ſalute damus.
Sed qui quam potuit dat maxime, gratus abunde (eſt,)
Et finem pietas contigit illa ſuum.
Nec quæ de parua pauper dijs libat acerra,
Thura minus grandi, quam data lance valent.
Agnaq; tam lactens, quam gramine paſta Phaliſco.
Victima Tarpeios inſilit iſta focos.

Plato l. 3. Politiæ etiam hunc verſ. vſurpauit.

Δῶρα θεοὺς πείθει καὶ αἰδοίους βασιλῆας.
Cum diuis flectunt venerandos munera reges.

Menander.

Κακοῦ ἀνδρὸς δῶρ' ὄνησιν οὐκ ἔχει.
Mali enim viri dona vtilitatem non habent.

Idem apud Stob.ſer.10.
Quicunq; manum auro ſupponit, ille quamuis
inficietur mala melius conſilia.
Eurip.in Medea.
Πείθειν δῶρα καὶ θεοὺς λόγος.
Perſuadere dona & dijs fama eſt.
Terent.Comœd.3.
Quam inique comparatum eſt, vt hi qui minus habent,
ſemper addant aliquid ditioribus.
Ouid.1.epiſt.Oenonis ad Paridem.
Turpiter ingenium munera corpus emunt.
Martialis in Epigr.
Callidus effracta nummos fur auferet arca.
Proſternet patrios impia flamma Lares:
Debitor vſuram pariter ſortemq; negabit.
Non reddet ſterilis ſemina iacta ſeges.
Diſpenſatorem fallax Spoliabit amica.
Mercibus extructas obruet vnda r..tes:
Extra fortunam eſt quicquid donatur amicis:
Quas dederis ſolas ſemper habebis opes.
Martial.l.5.Epigr. ad Æmil.
Semper eris pauper, ſi pauper es, Æmiliane:
Dantur opes nullis nunc niſi diuitibus.
Mart.l.9.ad Ruffum.
Dum me captabas mittebas munera nobis,
Poſtquam cepiſti, das mihi Ruffe nihil.
Vt captum teneas capto quoq; munera mitte.
De cauea fugiat ne male paſtus aper.
Ouid. epiſt.16. Helene ad Paridem.
Aut ego perpetuo famam ſine labe tenebo.
Aut ego te potius quam tua dona ſequar.
Vtq; ea non ſperno ſi acceptiſſima ſemper.
Munera ſunt, author quæ pretioſa facit.
Hier.Sauanorola in locis communib.
Quatuor illa, Timor, Munus, Dilectio, Rancor,
Sæpe ſolent hominum rectos peruertere ſenſus.
Vier ding wenden in dieſer Welt Gutgerucht:
als Forcht/Lieb/Haß vnd Gelt.
Ouid.2.de Art.
Carmina laudantur, ſed munera magna petuntur
Dummodo ſit: diues barbarus ille placet.
Idem 2.& 3. de Art.
Ipſe licet venias Muſis comitatus Homere.
Si nihil attuleris, ibis Homere foras.
Munera, crede mihi, placant homineſq; deoſq;,
Placatur donis Iupiter ipſe datis.
Quid faciet ſapiens? ſtultus quoq; munere gaudet.
Ipſe quoq; accepto munere mitis erit.
Idem 4.de Pont.
Multiplicat tamen hunc grauitas autoris honorem,
Et maieſtatem res data dantis habet.
Idem 3.de Pont.
Dignus es argento, fuluo quoq; dignior auro.
Sed te, cum donas iſta, iuuare ſolent.
Mich. Verin.
Munera quid poſſint, teſtatur ferrea turris,
Quam victor fuluo Iuppiter imbre ſubit.
Accipe parua mei lætus munuſcula cenſus,
Nec qua ſint, ſed qua ſuſcipit mente data,
Quid non argento? quid non corrumpitur auro?
Qui maiora dabit munera, victor erit.
Munera qui mittit, ſperat maiora remitti:
Nemo ſuas vellet perdere gratis opes.
Munera ne capias: vncus latet hamus in eſca;
Nulla carent viſco munera, virus habent.
Ouid.5.Faſt.
Sæpe Iouem vidi, iam ſua mittere vellet
Fulmina, thure dato ſuſtinuiſſe manum.

¶ SENTENTIÆ PHILOSOPHICÆ. ET HISTORICAE.

Munera oportunitate grata ſint, non vulgaria quæque aut pauci habuerint, aut pauci intra hanc ætatem habent, aut quæ etiam ſi natura pretioſa non ſunt, tempore aut loco fiant. *Senec. lib. 1. de beneficijs, cap.*11.

Vtique cauebimus, ne munera ſuperuacua mittamus: vt fœminæ aut ſeni arma venatoria, aut ruſtico libros, aut ſtudiis ac literis dedito retia. Æque ex contrario circumſpiciemus, nedum grata mittere volumus, ſuum cuique morbum exprobatura mittamus ſicut ebrioſo vina, & valetudinario medicamenta. Maledictum enim incipit eſſe non munus, in quo vitium accipientis agnoſcitur. *idem, ibid.*

Si arbitrium dandi penes nos eſt, præcipue menſura quæremus vt quam minime mortale munus ſit, &c. *idem, eo. lib. c.*12.

Sæpe nihil intereſt inter amicorum munera, & hoſtium vota. *idem, lib.* 2. *cap.*15.

Quidam, cum aliquod illis miſſum eſt munuſculum, ... liud intempeſtiue remittunt, & nihil ſe debere teſtantur. ... di genus eſt, protinus aliud inuicem mittere, & munus ... pungere. *idem l.4.c.vlt.*

Parua munera, diutina: locupletia non propria eſſe con... *Æmil.Prob. in Traſyb.*

Viri boni aduerſus omnia amicorum munera bellum ... ſuſcipiunt, quod componi nulla pace aut conditione poſſ... quæ ad reponendum & diuitias parandas ſpectant illiber... cantes, non taman ea repudiant, quæ liberalitati nullum ... mittenti, & ſplendori ſeruiunt. *Plut. in Ariſtide.*

Socrates dicebat, Archelaum quadraginta minas in do... impendiſſe, conducto mercede Zeuſipe Heracleota, qu... eam exornaret, in ſeipſum vero nihil. Et ob hanc cauſam ... longinquis terræ partibus, magno ſtudio contemplandæ ... cauſa venire: ipſius vero Archelai gratia neminem in Ma... proficiſci niſi ſi quem forte perſuaderet pecuniis & mune... men honeſti bonique viri capi non poſſent. *Ælian. libri* 14. ... *hiſtor.*

Cyrus iunior Lacedæmoniis, vt ſecum ſocietatem inirent ... quam cum fratre, hac oratione ſeſe commendauit; Aiebat ... longe grauius eſſe, quam fratri: plus illo meri bibere, melius ... quam illum. Nam illum vix in venatu poſſe in equo ſedere, ... excutiatur; in rebus aduerſis, ne in ſella quidem. Sciebat enim La... dæmoniis inuiſos eſſe molles ac timidos. Hortabatur inſuper ... ros ad ſe mitterent, pollicens, ſe peditibus daturum equos, equ... currus, agrum poſſidentibus, ſe daturum vicos, qui haberent ... facturum. vrbium dominos. cæterum auri argentique tim... vt non poſſent numerare, ſed pendere cogerentur. Nimirum ... erat, quod dixit Artaxerxes, regalius eſſe addere, quam ad... *Plut. in Reg. apoph.*

Philippus, quum arcem quandam valde munitam capere ... naſſet, atque exploratores retuliſſent prorſus eſſe difficile ... eo etiam impoſſibile, percontatus eſt. num vſque adeo di... ſet, vt nec aſinus auro onuſtus poſſet accedere? Significans, ... tam munitum, quod auro non expugnetur. Quod ipſum ... gnificarunt fabula Danaes, à Ioue ſtupratæ, ſed deo in au... Flaccus:

Aurum per medios ire ſatellites,
Et perrumpere amat caſtra potentius ferro.

Plut. in apoph item Cic. in epiſt. ad Attic.

Phocion Harpalus, ab Alexandro fugiens, magno cum ... dere Athenas venit, ibique quum multos muneribus ad... ſet, ad Phocionem etiam ſeptuaginta talenta deſtinat, Pho... ad nuntios conuerſus. Auferre iſthæc (ait) hominum imp... meoque nomine mœrorum luctumque renuntiare Harp... corrumpenda ciuitate manum abſtineat. *Phocion.*

C. Potitius audiens Romanos acceptis muneribus priſ... men & decus amiſiſſe: Vtinam, inquit, ad illa tempora me ... ſeruaſſet, & tunc eſſem natus, quando Romani dona accipe... piſſent. Non profecto paſſus eſſem eos imperare diutius. *Cic.* ... *Offic.*

M Cinthius legem quum tuliſſet, qua cauſidico mun... gendam cauſam percipere probibebatur: hancque rem C. ... moleſte ferret, prodiſſetque, ac ſatis contumelioſe dixiſſet ... fers Cinthiole? Vt emas, inquit, Cai, ſi vti velis. Quaſi dixiſſet ... accipere munera gratis prohiberis. *Bruſ. l.2.c.1.*

Socrates. Alcibiades ambitione quadam munificus, cum ... magnaque munera Socrati dono miſiſſet, & Xantippe adm... donorum amplitudinem, eaque cuperet eum accipere, Socr... xiſſe fertur: Imo nos certemus liberalitate cum Alcibiade, & ... mittuntur, ab ipſo non capiamus quadam munificentia. *Æl...* *de var hiſt.*

Idem, cum Alcibiades ſpecioſam arcam dono offerret Soc... qua ſibi domum ædificaret. Quid, inquit, ſi mihi calceis op... num corium mihi dares, vnde mihi calceos conficerem? ... an non ipſe ridiculus eſſem, ſi acciperem? Hac ſimilitudine ... inutile recuſauit. *Eraſ. l.3. apoph.*

Idem, obiurgatus ab vxore Xantippe, quod multa muſſ... amicis, nihil acciperet, dixit: Si omnia, quæ dantur, ſtatim ... mus, ne, ſi peteremus quidem impoſterum, vt darent, hab... mus. *Stob ſer. de Prudentia.*

Idem. Archelaus rex Socratem ad ſe vocarat, multa pollice... crates reſpondit, ſe nolle ad eum venire, à quo acciperet ben... cum illi reddere paria non poſſet. Hoc dictum improbat ... quod philoſophus perſuadens auri argentique contemptum, ... dat, quam ſi det aurum & argentum. *Eraſ. Rot l.3. apoph.*

Idem, Quum Ariſtippus, Socratis diſcipulus, ex quæſtu ... Socraticorum primus facere inſtituit, præceptori miſiſſet ... minas, remiſit illico Socrates ad illum pecuniam, dicens, ... genium hoc nequaquam permittere. Dicebat enim Socrates ... bi peculiarem eſſe dæmonem, à quo perhiberetur arcano ... ſi quid tentaret parum honeſtum. Genium autem illum ... fuiſſe rationem. Atque interim ciuiliter indicauit Ariſtipp...

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

i, quod philoſophiam doceret mercede, eoque donum io partum reiecit. *Eraſ. lib 3. apoph.*

eles Cyren. oblata ab hominibus munera non accipienda : Et eam quidem ob cauſam, quod munerum accepto as habiturus ſit, vt rependat: aut ſi omnino non referat, dinis reprehenſionem facillime incidat. *Aelian. libr. 10.*

us Cynicus, quum Cæſar ducenta talenta ei attuliſſet, ri- Si tentare, inquit, me conſtituerat, toto illi fui experi- io. *Bruſ. l. 1. c. 9. ex Sen. de benef. l. 7. c. 11.*

pauperrimus fuit, attamen quum amici decem talenta ent, non accepit : Hæc, inquiens, me cogerent, ſiqui- ter vos haberem, aliquid præter ius concedere : ſin mi- tuarem, ingratiſſimum haberi. *Aelian. libr. 11. de var.*

imus pecuniam ab amicis ad ludorum impenſam con- acceperat, ſed magnam pecuniam miſſam à Fabio Perſi- accepit. Obiurgantibus autem, quod non accepiſſet: Ego, in- beneficium accipiam, à quo propitiationem accepturus . Quumque illi Rebilius, conſularis homo, eiuſdem infa- orem ſummam miſiſſet, & inſtaret, vt acciperet, Rogo, in- oſcas: à Perſico enim non accepi. *Sen.*

creon, poſteaquam à Polycrate tyranno quinq; talentorum , munus, inſomnes duas egit noctes, indeque cogitatione reddidit ea, dicens: non tanti ea ſibi eſſe, vt tanta cura ve- let. *Aelian & Stob.*

Ageſilaus, quum in Lydia Tiſſaphenen fugaſſet, ac quampluri- emptis, iam in agros regios feciſſet incurſionem, rex Per- per legatos, quorum præcipuus Titrauſtes, ingentem pecu- niam vltro ad illum miſit, petens vt à bello deſiſteret: Ageſi- ſita pecunia reſpondit, pacis quidē tempore Reipublicæ vi- thoritatem, vt ius habeat decernendi, quod ad tuendam ci- tranquillitatem cenſuerit conducere: belli verò tempore em. Sibi verò iucundius eſſe, ſi milites ſuos ditet, quam ſi dite- , præter ea ſe pulcherrimum ducere, ſi Græci munera cape- hoſtibus, ſed arma putarent ſpolia. Vox excellentis animi, aliud virtutis præmium ambiret, quam gloriam: nec pa- venderet, fraudato milite *Plut in apoph. Lacon.*

menem Telecri filium quum quidem interrogaſſet: Cur Meſſenijs oblata non accepiſſet? reſpondit: Quoniam ſi , cum legibus pacem habere non potuiſſem. Quo dicto , munera nequaquam eſſe accipienda, quæ legibus & Reipu- aliqua ſaltem ex parte obeſſe poſſunt. *Plutarch. in Lacon.*

menes, Mæander, Samiorum tyrannus, ob incurſionem Per- profugerat Spartam, oſtenditq;, quantam pecuniarum vim apportaſſet, & quantum Cleomeni vellet largiri. At Cleome- quidem nihil accepit, ſed veritus, ne quid aliis ciuibus do- adiit Ephoros, dixitque, ſatius eſſe, ſi hoſpitem ſuum Samium ponneſo ſubmouerent, ne cui Spartano perſuadeat, inquit, vt . Ephori verò Cleomenis conſilio parentes, eodem ſta- promulgarunt edictum, vt Mæander Peloponneſo decede- . Quantus in hoc homine diuitiarum contemptus, a quibus non que à præſentiſſimo veneno timuit ciuibus ſuis, quum ple- aliter exiſtimen: beatas ciuitates, quam ſi maxime abun- bus. *Hunc Mæandrium Herodotus lib. 3. Mæandrium appel- Plutarch.*

Gorgo Cleomenis filia: Quum Ariſtagoras Mileſius Cleomenem bellum pro Ionibus aduerſus Regem Perſarum ſuſcipiendum tur, magnam pecuniarum vim pollicens, quantoque magis recuſabat, tanto plus adderet promiſſæ ſummæ: Pater, inquit, pet te hic peregrinulus, ne ocyus cum ædibus extruſeris. *in apoph. Lacon.*

Callicratidas: Cum Cyrus ſtipendium miſiſſet militibus, Calli- ſeorſim xenia, amicitiæ monumenta: ſtipendium quidem , xenia verò remiſit: negans ſibi cum ipſo priuatam haben- amicitiam, ſed quam haberet publicam cum Lacedæmoniis o- , eandem illi ſecum quoque intercedere. Quid hoc animo , qui totus ad Reipub. commoda ſpectabat? *Idem.*

Pelopidas: Quum obiurgarent eum amici, quod pecuniariæ rei tuendam conferentis nullam cauſam gereret: Et, inquit, cule res vtilis eſt, verum huic Nicomedi, intento digito in ho- quendam claudum & mutilum. *Aelian libr. 11. de var. hiſt. Plut.*

Epaminondas pauper quidem erat, ſed cum Iaſon ei quinqua- auri talenta mitteret: Iniuriam inquit, mihi facis. Sed quin- ginta drachmas à ciue mutuatus, vt eſſent pro viatico, profectus Peloponneſum. Cum verò nuntium allatum eſſet, ſatellitem pecunias à captiuis cepiſſe: Mihi, inquit, da ſcutum: Tu verò cauponam eme, in qua viuas. Non enim vlterius pericula ſub- , cum diues ſis factus. *Plut.*

Idem, Quum legati venirent ferentes munera animo corrum- , ad prandium eos venire iuſſit prius: vt in eodem cauſam ad explicarent. Appoſita igitur eſt menſa vilis, bibebantq; vi- acidam. Subridens igitur Epaminondas, ad legatos ait: Abite, domino veſtro mea prandia narrate, quibus me contentum non facile ſuis muneribus ad proditionem alliciet. *Stob. ſerm. de Prouidentia.*

Idem, cum Artaxerxes Perſarum rex ipſi tria Daricorum millia miſiſſet, Diomedontem Cyzicenum aſperius increpauit, ſi tantam nauigationem ſuſcepiſſet, corrupturus Epaminondam, eumque iuſſit hæc verba ad regem referre: Si fauet commodis Thebanorum, habiturus eſt Epaminondam amicum gratis: ſin minus, hoſtem. *Plut. in apoph.*

Phocion: quum à Menillo oblatam pecuniam contempſiſſet, rogatus ab illo cauſam, cur ſaltem filio ſumendam non permitteret? reſpondit: Si filius vitam moresque compoſuerit, viuet ille quidem paterna hæreditate contentus: Si verò prodigus & immodeſtus fuerit, ne argentum quidem hoc ſatis futurum eſt. *Plut.*

Idem, Alexander Macedonum rex, centum talenta dono miſerat Phocioni, is verò percontatus eſt eos, qui pecuniam adferebant; Quid ita, quum eſſent Athenienſes permulti, ſibi vni illa mitteret Alexander? Illis reſpondentibus; Quoniam vnum te iudicat virum & honeſtum & bonum. Ergo ſinat, inquit, me talem & haberi, & eſſe. Vt ſcite arreptum ab illis argumentum torſit ad occaſionem recuſandi muneris. Iam quis hic non admiretur corrupti pectoris ſinceritatem? Pauper erat Phocion, nec doni magnitudine quicquam mouebatur. Simul autem indicat, illos, qui Rempub. adminiſtrant, tamen à capiendis muneribus non temperant, nec bonos eſſe viros, nec tales haberi debere. *Plut. in apoph*

Alexander: Ciuitas quædam, vt ab armis Alexandri quietem haberet, obtulit illi partem agrorum, & præterea rerum omnium dimidium. Cui ſic reſpondit: Hoc animo veni in Aſiam, non vt acciperem, quod dediſſetis, ſed vt vos haberetis, quod reliquiſſem. *Plut. in Alex.*

Xenocrates: Cum Xenocrati Chalcedonenſi ingentem pecuniarum ſummam miſiſſet, ex ea Philoſophus tres tantum minas recepit, & reliquum referri iuſſit, dicens: Ipſi pluribus eſſe opus, qui plures aleret. *Laert. l. 4. c. 2. Stob ſerm. 3.*

Idem Alexander ad Xenocratem legatos miſit cum aliquot talentis, quos ille in Academiam perductos parca tenuique cœna excepit. Poſtridie interrogantibus: cui vellet adnumerari pecuniam? Quid, inquit, Itane vos ex heſterna cœna non intellexiſtis, me pecunia non indigere? Philoſophus ethnicus reiecit à ditiſſimo liberaliſſimoque rege vltro delatam ingentem pecuniæ ſummam, & nunc pro ſanctis haberi volunt, qui extremam profeſſi paupertatem in tantum, vt horreant etiam ærei nummi contactum, non aliter quā viperæ non referendis artibus venantur diuitum ac pauperum liberalitatem *Laert. l. 4. c. Cic. l. 5. Tuſc. quæſt.*

Dionyſius ſenior: Corinthiorum legati, quum ad Dionyſium ſeniorem miſſi eſſent, & is pro more ampliſſima dona obtuliſſet, recuſarunt plane, eo quod lex apud ipſos vetans, ne legatione fungentes munera acciperent à principe. Quibus Dionyſius reſpondit; Rem profecto abſurdam facitis, qui, quod vnum bonum bonum habet tyrannis, hoc tollitis, tum docetis, etiam beneficium à tyrannis accipere periculoſum eſſe. Grauem rex iudicabat contumeliam eſſe oblata recuſare munera, quum hac vnica re tyranni aliis ſe commendare poſſint. *Plut. in apoph.*

Cimon. Quendam barbarum à Perſis Athenas aiunt cum magna auri copia veniſſe, Cimoniſque domum adiiſſe, & ob tutelam phialas duas, alteram Daricis, alteram argenteis plenas obtuliſſe. Conuerſum verò ad eum Cimonem ſubriſiſſe, rogaſſeque barbarum, mercenariumne an amicum Cimonem habere vellet? quum autem reſpondiſſet, amicum: Abi igitur, inquit, tuaque iſthæc tecum munera defer. Ego enim amicitia tua fretus, hiſce, quum opus fuerit, liberaliter vtar. *Plut.*

M. Curius. Samnites poſteaquam à M. Curio deuicti eſſent, venerunt, magnam ei vim auri offerentes, verum Curio, quum forte ad focum ſederet, & ex cado ligneo rapas comederet, Samnitū legatis reſpondit: Nihil opus eſt auro, talem cœnanti cœnam. Alii autem reſpondiſſe ſcribunt: Ego malo aurum habentibus imperare, quam vt alii mihi aurum accipienti imperent. *Plut. in Roma apoph. Plin. de viris illuſtrib. cap. 33 Cic in Catone Maiore.*

C. Fabricius. Samnites quum ad C. Fabricium Imperatorem populi Romani veniſſent, grandem offerentes pecuniam: Fabricius plenas manus ab auribus ad oculos, & infra deinceps ad nares & ad os, & ad gulam, atque inde porro ad ventrem imum deduxit, & legatis ita reſpondit: Dum illis omnibus membris, quæ attigi, obſiſtere & imperare poſſum, nunquam quicquam deerit. Propterea pecuniam, quum nihil mihi vſui ſit, non accipiam ab iis, quibus eam vſui ſcio. *Higinius libro de vita rebusq; illuſtrium virorum. Gellius l. 1. c. 4 & 14.*

Idem. Cyneæ Pyrrhi legato, magnam auri vim dono offerenti, reſpondit. Se malle imperare aurum habentibus, quam habere aurum *Eraſ. l. 6.*

Cyanenſes. M. Bruto cum tota fere ſeſe dediſſet Luſitania, ſola vrbs Cyana pertinaciter arma retinuit. Verum quum tentaretur per Bruti legatos, vt data pecunia ſe darent Bruto: Cyanenſis populus vno ore reſpondit: Sibi ferrum eſſe à maioribus relictum, quo libertatem patriæ tuerentur non aurum, non munera, quibus ab hoſte ſe redimerent. *Eraſ. l. 8. apoph.*

Spartacus, Spartaco in Craſſum omnes mouenti copias, quidam equum dono obtulit. At ille: Si vicero, inquit, plurimos ex hoſte equos habiturus ſum, ſi victus fuero, nec hic mihi futurus eſt vſui: ſimulq; cum dicto, equum gladio transuerberatum interemit. *Eraſ. lib. 6. apoph. ex Plut.*

¶ SIMILITVDINES.

Ioviani Pontani, Omnino munerum finis gratuitus eſſe debet: qui, ſi voluptatem aliquam, quę parum honeſta ſit, reſpectet, nequaquam mihi, qui finem hunc ſequatur, magnificus iudicabitur; ſed voluptuarius quiſpiam, & mercator rerum earum quæ ſunt hominum beluis communes, quo nec melior videri poteſt, qui vtilitatem ſequutus magna dat, vt paulo poſt referat maiora. Quod in regibus præſertim eſt turpiſſimum, quorum animos etiam ſuſpicione auaritiæ vacuos eſſe decet. Quanquam ſeculo noſtro vix aliud genus hominum tam libenter atque aſſidue mercaturam exercet. Qui tamen dum oſtentare volunt magnificentiam, Hiſtriones, Scurras, Tibicines, maximis donis proſequuntur. Quin & quos bene meritos muneribus aliquando affecerint, non tam volentes id agunt, quam vt ſuſpicionem deuitent auaritiæ, aut aliam ſequuti rationem conſilium ſuum celant. In vtroque autem maximum eſt vitium: nihil enim fictum aut fucatum habere virtus debet, nec ſine delectu recte agi quicquam poteſt. *In lib. de ſplendore, c. 29.*

Eraſ. Roterod. Vt bilanx in eam vergit partem, vnde plus accipit: Sic quidam nunc huic, nunc illi fauent, qui plurimum det, non cuius cauſa ſit optima. *In ſimil.*

¶ ADAGIA.

Ranis vinum præminiſtras. βατράχοις οἰνοχοεῖς. *Zenodot.*

In eum dicebatur, qui id miniſtraret, quo nihil opus eſſet ei, cui exhiberetur: Veluti ſi quis apud indoctos multa de Philoſophia diſſerat.

Veneri ſuem immolauit. ἀφροδίτῃ ὗν τέθυκεν.

Dici ſolitum, vbi quis munus offert minime gratum.

Munerum animus optimus. ξείνων δέ τε θυμὸς ἄριστος.

Hemiſtichium Heroicum prouerbiale, quo ſignificatur, in amicorum muneribus non eſſe ſpectandum rei miſſæ pretium, ſed mittentis potius animum.

Nil recuſandum quod donatur.

Si quando dices nullum eſſe recuſandum munus, quodcunq; offertur, arripiendum eſſe, quoties obtigerit alicuius occaſio commoditatis, conueniet illud Homeri ex Odyſſ. σ.

> Οὐ γὰρ καλὸν ἀθηνασθαι δόσιν ἐστίν.
> *Donum reijcere haudquaquam decet.*

Donum quodcunque aliquis dat, proba. Δῶρον δ᾽ ὅ, τι δῷ τις, ἐπαίνει.

Boni conſulendum eſſe munus, aut officium, conſiliumve, quod offertur ab amico.

Arripienda quæ offeruntur. *Hom.*

> Οἱ δ᾽ ἐπ᾽ ὀνείαθ᾽ ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
> *Quiſque ſibi appoſitis, ſi quid foret vtile, promptas*
> *Admouere manus.*

Munus exiguum, ſed opportunū. δόσις δ᾽ ὀλίγη τε, φίλη τε. *Hom.*

Hemiſtichium Homericum, quo vtemur ſignificaturi munus pretio quidem leue, ſed tamen accipienti pro tempore gratiſſimum.

Equi dentes inſpicere donati.

Quum ſignificabimus equi boniq; conſulendum, qualecunq; eſt, quod non emitur, ſed gratis datur. Einem geſchenckten Pferd ſoll man nit ins Maul ſehen.

Argentanginam patitur. ἀργυράγχην πάσχει. *Plut.*

Natum à Demoſthene pecunia corrupto, ne contra Mileſiorum legatos diceret. Er iſt Geltſüchtig. Er hat die Geltſucht. Seine Zung iſt an ein guldene Ketten geſchmiedet. Er iſt mit der ſilbern Büchſen geſchoſſen.

Bos in lingua. βοῦς ἐπὶ γλώττης.

In eos, qui non audent libere, quod ſentiunt, dicere.

Malis ferire. μήλοις βάλλειν.

Dicuntur qui muneribus aſſequi ſtudent, quod optant, aut qui donis prouocant ad amorem mutuum.

Muneribus vel Dii capiuntur. *Ouid.*

> *Munera crede mihi placant homineſq; Deoſq;:*
> *Placatur donis Iupiter ipſe datis.*

Celebratur & hic verſiculus, quem etiam vſurpauit Plato.

> Δῶρα θεοὺς πείθει, καὶ αἰδοίους βασιλῆας.
> *Cum diuis flectunt venerandos munera reges.*

Vnde Seneca: Omnium eſt dulciſſimum accipere.

Virtutem & ſapientiam vincunt teſtudines. τὰν ἀρετὰν καὶ τὰν σοφίαν νικᾶντι χελῶναι.

Eſt velut ænigma, innuens, pecuniam longe plus poſſe, quam aut virtutem, aut ſapientiam. Antiquitus enim Peloponneſiorum numiſma χελώνη, id eſt, teſtudo dicebatur. Conſimili figura dictum eſt & illud: Multas noctuas ſub tegulis latere. Gelt das ſtumm iſt/ macht ſchlecht/ was krumb iſt.

Dorica muſa. Δωρικὴ μοῦσα.

De munerum auidis.

Pecuniæ obediunt omnia.

Apud Eccleſ. c. 10. proinde Horat. pecuniam reginam ...

> *Scilicet vxorem cum dote fidemq; & amicos.*
> *Et genus & formam regina pecunia donat.*

Gelt regiert die Welt. Gelt macht den Marckt.

> *Argent fait tout,*

Munerum corruptela.

In eum, qui rem auro doniſq; aggreditur, non infeſti... illud Homeri Odyſſ. κ.

> Εἵλετο δὲ ῥάβδον, τῇ τ᾽ ἀνδρῶν ὄμματα θέλγει
> Ὧν ἐθέλει, τοὺς δ᾽ αὖτε καὶ ὑπνώοντας ἐγείρει.
> *Corripuit virgam, qua mulcet lumina ſomno*
> *Quorumcunque velit, ſoluit quoque lumina ſom...*

Muneribus res agitur.

Qui dicit, non eſſe locum recte factis & æquis rationibus ... gitione & aſſentatione omnem rem peragi, poterit illud Homeri ... commodare ex Iliad. ι.

> Δώροισίν τ᾽ ἀγανοῖσιν, ἔπεσσί τε μειλιχίοισιν
> *Et donis permagnificis & lenibus dictis.*

Argenteis haſtis pugnare. ἀργυρέαις λόγχαισι μάχεσθαι.

Dicuntur, qui quum negotium alio pacto conficere nequeunt, ... neribus & largitione perficiunt.

Qui multa rapuerit, pauca ſuffragatoribus dederit, ... ὁ πολλὰ κλέψας, ὀλίγα δοὺς, ἐκφεύξεται.

Admonet adagium, non niſi multum furibus ſurripiendum ... ſuperſit, quo iudicem, ſi forte ſit opus, corrumpant atque ...

Vulpes haud corrumpitur muneribus. ἀλώπηξ οὐ δωροδοκεῖται.

De callidis ac verſutis, quos haud facile ſit obiecto munuſculo ... aſſentatiuncula, pollicitisve fallere.

Corrupta iudicia.

In eos, qui corrupte iudicant, aut ſuffragium ferunt, aut ... tyrannidem leges opprimunt, competet illud Homeri ex Iliad. π.

> Οἳ βίῃ εἰν ἀγορῇ σκολιὰς κρίνωσι θέμιστας,
> Ἐκ δὲ δίκην ἐλάσωσι, θεῶν ὄπιν οὐκ ἀλέγοντες.
> *Qui per vim in populi cœtu communia iura*
> *Deprauant, ac iuſtitiam depellere tentant,*
> *Nil veriti vocem Diuûm.*

Faba nummus.

Dictum eſt, olim fabis ferri ſolita ſuffragia, quod innu... goram exiſtimant, quum vetaret edere fabas. Corrupta ... fragia lepidiſſimo tropo ſignificauit M. Tullius.

Guttam aſpergere.

Cum ex magno lucro paululum quiddam alicui deciditur, ... tam aſpergi dicimus. Et guttatim donare is dicitur, qui ... minuta largitur.

Pecunioſus damnari non poteſt.

M. Tull. ait, hoc omnium ſermone percrebuiſſe, non ap... nos tantum, verum etiam apud exteras nationes, in iudicij... temporum, pecunioſum, quamvis ſit nocens, neminem poſſe d... Huic affine eſt: Romæ eſſe venalia omnia. Zu Rom iſt kein ... Sünde/ denn arme ſein. Zu Rom iſt alles vmb Gelt feyl.

Cyclopis donum. Κύκλωπος δῶρα.

Pro eo, quod eſt, munus inutile. Cuiuſmodi ſunt ferme Ty... rum & latronum beneficia, qui ſolent hoc ipſum magni bene... imputare, quod aut minus, aut ſerius noceant.

Hoſtium munera, non munera. ἐχθρῶν δῶρα, ἄδωρα, δῶρα ...

Priſcorum ſuperſtitio credidit: obſeruanda vel maxime ... ra à quibus quo animo mitterentur. Hac de refertur Epig... Græcum.

> Οὕτως ἐξ ἐχθρῶν αὐτὶκτονα πέμπεται δῶρα,
> Ἐν χάριτος προφάσει μοῖραν ἔχοντα μόρου.
> *Atq; ita ab hoſte hoſti veniunt lethalia dona,*
> *Quæ ſtudij ſpecie fata necemq; ferunt.*
> Et aliud:
> Κακοῦ γὰρ ἀνδρὸς δῶρ᾽ ὄνησιν οὐκ ἔχει.
> *Lædit, iuuat nihil improbi munus viri.*

Affinia ſunt: Mali viri munera inutilia: Pauper dona... petit.

Malum munus. κακὸν γε δῶρον ἶσον ἐστι ζημίᾳ.

Munus malum perinde eſt vt diſpendium. Nocet, non ... largitur noxia.

Quum Delphis ſacrificauerit, ipſe carnes abſumit. Δελφοῖς θύσας, αὐτὸς ὀψωνεῖ κρέας.

Dici ſolitum de ijs, qui vocatis conuiuijs, ipſi cibos appo... rant, vt illis ſpectare tantum liceat, non veſci. Adagium ... poteſt etiam ad illos, qui beneficio, quod alijs dediſſe videntur, ... fruuntur.

¶ EXEMPLA BIBLICA.

Munerum oblationis & exhibitionis *exempla*: Rex Sodom... rum Abrahæ, *Geneſ.* 14. v. 21. 22. Iacob Eſau fratri, 33. v. 9. 10. ... 43. v. 11. Iſraelitæ ad tabernaculum, *Exodi* 35. v. 20. 21. 22. ... Eglon, *Iudic.* 3. v. 17. Regina Saba Salomoni, 1. *Reg.* 10. v. ... mon Reginæ Saba, v. 13. Ionathas Dauidi, 1. *Sam.* 18. v. ...

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Reg.15.18. Rex Babyloniorum Ezechiæ Regi,2.*Reg*.20.12. Aſſyriorum,2.*Par*.28.*v*.21. Tobias Raphaeli.*Tob*.1.*v*.1. ... Iudith, *Iudith* 15.13. Magiſter militiæ Ieremiæ,*Ier*. ...chodonoſor Daniel ,*Dan*.2.*v*.48. Ionathas Alexandro, ...10.60. Magi Chriſto,*Matth*.2.11. Munerum recuſationis ...pus factæ *exempla* : Abraham , *Geneſ*. 14. 22. Vir Dei, ...læus,2.*Reg*.5.*v*.15.16.Dauid,2.*Sam*.22.24. Daniel,*Dan*. ...thias,1.*Macchab*.2.18.Petrus, *Act*.8.20. Muneribus multa ...*empla* : Iaſon, 1.*Macchab*.23.*v*.24. Muneribus inhian... ...*la* : Filii Samuelis,2.*Sam*.8.3. Giezi,1.*Reg*.5.*v*.20.21, Cu... ...chri Chriſti,*Matth*.28.12.Felix, *Act*.24.26.

...*pra Donum. Item, Acceptio perſonarum.*

Murmuratio.

¶ DEFINITIO ET ETYMOLOG.

...muratio, Græce γογγυσμὸς, ȣ͂,ὁ, & γογγύζω, murmuro, & ...γύϛης ȣ͂,ὁ,murmurator dicitur. Dicitur & μονηϲὸ,ψιθυρισ- ...Hebr.*Hamith*.*Prouerb*.19.17 à verbo *hamah*,tumultua... ...tumultuoſe, fremuit, vt quum magno in populo con... ...ingentem ſonum edunt , vt eſt aquarum lene murmur, ...maris, torrentium ad ſcopulos ſtrepitu quodam incurren... Dicitur & *Lacaſch* à verbo *Lacaſch*, muſſitauit, mur... ...ſuſurrauit,ſubmiſſa voce loquutus eſt. Eſt autem mur... ...locutio indebito modo facta contra Deum vel factum ...

...muratio eſt quædam querela cum impatientia, in his, quæ ...beret patienter ferre. *ſecundum Poſtillam quandam ſuper* ...*1. Cuſtodite ergo vos à murmuratione, quæ nihil pro*...

...tro verborum factitium eſt , proprieque de aqua dicitur. ...lenis aquæ ſtrepitus appellatur : ponitur tamen pro ...ſtrepitu. Accipitur plerunque murmuro pro eo, quod ...obloquor & maledico : vnde murmurator, murmura... ...murabundus deſcendunt.

¶ Loci Biblici.

...ratio cauenda, 1.*Corinth*.10.*v*.10.*Philip*.2.*v*.14..1.*Petr*.4.

¶ Sententiae Biblicae.

...ritum auris acris & indignabunda zeli audit omnia : & tu... ...murmurationum non abſcondetur. *Sap*.1.

...murmurauit homo,&c. *Thren*.3.

...murmurauetitis , ſicut quidam eorum murmurauerunt, ...runt ab exterminatore.1.*Cor*.10.

...a autem facite ſine murmurationibus , & hæſitationibus, ...querela , & ſimplices filii Dei,ſine reprehenſione in me... ...prauæ & peruerſæ.*Phil*.2.

¶ Sententiæ Patrvm.

...nulla re magis Deum offendiſſe ille populus Iudaicus dici... contra Deum murmurando. *Aug. ſuper Ioan.*

...contra ſupra poſitam ſibi poteſtatem murmurat , liquet, ...illum redarguit,qui eandem homini poteſtatem dedit. *Greg*.

...quis pro peccato percutitur, niſi murmurando renitatur, ...iam iuſtus eſſe inchoat, quo ferientis iuſtitiam non accuſat.

...qui murmurat, ſecundum animam mortuus eſt, qui inſti... ...modo viuit? *Bern. de conſiderat.*

...quæ ſanæ ſunt,portari non indigent,ac per hoc nec onus ...quoſcunque igitur de tuis inueneris triſtes,puſillanimes,mur... ...ipſorum te noueris eſſe abbatem : conſolando,exhortan... ...crepando agis opus tuum, & portas onus tuum : & portando ...quos ſanando portas.*ibid*.

...cat non murmurare,qui mala patitur : etiam ſi ignoret,cur ...patitur. Per hoc quiſque ſe iuſte pati arbitretur : quia ab illo ...cuius nunquam iniuſta iudicia ſunt. *Iſidor. libr*.3.*de ſūmo* ...

...urratio eſt,per quam odioſæ adulationis vel derogationis ſi... ...odam alter in alterius odium excitatur. Suſurrare eſt,inter ...diſcordiam ſeminare. *Hugo*.

...contentioſus & murmurans extiterit, iuxta arbitrium prio... ...poeniteat, quandiu culpæ qualitas extat. *Chryſoſtomus in* ...

¶ Exempla Biblica.

Murmurationis *exempla*: Cain,*Geneſ*.4.14.Iſraelitæ,*Exodi* 5.*v*.21.& 15.& 15.16,*v*.2.& 16.*v*.3.*Num*.11.*v*.1.& 13.*v*.31.& 14.2.& 16.41.& 20.3.& 21.5.*Deut*.1.26.Phariſæi, *Matth* 9.*v*.11,& 12,*v*,2, & 15,2. *Marc* 2,*v*.6,*Luc*.5.30,Mercenarii, *Matth*.20,11. Diſcipuli Chriſti,26,*v*,8,9.Scribæ & Phariſæi,*Marc*,2,24.& 7.5, *Luc* 6,2, & 15,2,& 19.7. Iudæi,*Ioan*.6, *v*,41,52. Diſcipuli quidam, *v*.60.Turba,7,*v*,32.Iudas Iſchariothes,12,*v*,4,5. Græci aduerſus Hebræos, *Actor*. 6,*v*,1. Murmurationis pœnæ *exempla* : Iſraelitæ, *Num*.11, *v*,1, & 14,36, & 16,*v*,49.Maria ſoror Moyſis,12,*v*.10.

Vide ſupra Impatientia, Item. Patientia, Dolor.

Muſica. 44444

¶ DEFINITIO ET ETYMOL.

MVſica,Græca dictio eſt,μȣσικὴ,ῆς,ἡ,& μȣσικὸς,ȣ͂,ὁ. muſicus dicitur. Eſt autem Muſica peritia modulationis in ſono cantuque conſiſtens. Tria ſunt genera,quæ circa artem muſicam verſantur. *Vnum* genus eſt,quod inſtrumentis agitur : *aliud*,quod fingit carmina : *tertium*, quod opus carmenque diiudicat. Secundum genus profecto Poetarum eſt , quod non potius ſpeculatione ac ratione, quam naturali inſtrumento fertur. *ſecundum Alpharabium*.

Ars eſt inſpectiua actiuaque,perfecti meli;& inſtrumentum modulatus. *Ariſtides*.

Vel eſt ars concinnitatis vocibus moribusque collocata.
Cognitio concinnitatis in corporibus & motibus conſtituta.
Eſt habitus inſpectiuus,& actiuus,& affectiuus abſoluti meli.

Veteres muſices inuentores conſtat fuiſſe Thraces, Orpheum, Muſæum, Thamyridem , Dirion ciuitas , ſecundum Stephanum,in qua harmoniam à Tamyrrha inuentam referunt.

¶ Loci Biblici.

Muſica inſtrumenta , vt Eccleſiæ ruditati & pueritiæ conuenientia,diuinis olim celebrandis laudibus adhibita,2.*Sam*.6.5, 1,*Paral*.3,8 & 15,16,& 25,1.2.*Paral*.5,12, & 32,28,& 29,25.*Pſal* 33,21, & 43 4. & 57 9,& 71,22.& 81,13, & 92, 4; & 98,5; & 108,3, & 144 9 & 147,7. & 149.3.& 150. *v*.3.4. Muſicorum inſtrumentorum ſumpta comparatione docetur vſus interpretandi Scripturas, 1,*Cor*.4.*v*.7. abuſus tollitur, *v*.12.

¶ Poetarvm Dicta.

Hier. Phaletus Sauonenſis de laude Muſicæ.

Muſica turbatas animas ægrumq; dolorem
Sola leuat merito diuûmq; hominumq; voluptas:
Qua ſine nil iucundum animis,nec amabile quicquam.
Ad cuius numeros ſuperi vertuntur & orbis,
Et cælo radiant ignes quibus emicat ingens
Signifer & leges præſcriptaq; tempora ſeruant:
Hac Phœbus Phœbiq; ſoror,dicet & aurea cæli
Aſtra ſuos agitant conſtanti fœdere motus.

Politianus in Nutritia.

Iam Thameram cantu doctas anteire ſorores,
Fretum mox cithara damnatum & luminis orbum.

Idem in Epigram.

Cederet huic Thamyras docti certamine cantus,
Cederet aurata Calliopæa lyra.

Menand. in theſauro.

Πολλοῖς ὑπέκκαυμ' ἐϛ' ἔρωτος μȣσική.
Muſica multis eſt incitamentum amoris.

¶ Philosophicæ Sententiæ.

Ad virtutem pertinere quadam ex parte Muſica putanda eſt : quippe quæ poſſit , vt Gymnaſtica corpus bene conſtituit, ſic animum bene afficere conſuetudine honeſtæ voluptatis : aut certe ad vitæ degendæ rationem prudentiamque aliquid valet. *Ariſt. l.8.de Repub.c.4.*

Muſica à nobis in iis ponitur , quæ ſummam afferunt voluptatem : ſiue nuda ſit,ſiue coniungatur concentu *libr.8.de Republ.capit.5.*

Recte Muſicam & in conſuetudine & congreſſibus,& in vita legenda adhibent homines,quod voluptatis ſit effectrix.Hæc enim ad animi relaxationem valet : omniq; ætati , omnibusq; moribus vſus eius gratus eſt.*ibid*.

Omnium rerum exceptis veris naturis,nulla verius quam numerus & cantus: iræ,clementiæ,fortitudinis,temperantiæ, omniumq; quæ his contraria ſunt, aliorumq; ad mores pertinentium ſimilitudines imaginesque exprimit.*ibid*.

Muſica animi habitum bene conſtituere poteſt. Quod ſi poteſt, certe ea erudiendi inſtituendique ſunt adoleſcentes. Quin etiam ad eorum naturam accommodata eſt , & apta muſicæ diſciplinæ. *ibidem.*

De dol-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN